

Сьогодні перед корпораціями постає завдання розроблення і формування елементів облікової політики в розрізі організаційної, методичної та технічної складових. Застосування саме такого підходу забезпечить розробку науково-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування корпоративної облікової політики та прийняття на її основі відповідних рішень на предмет задоволення потреб усіх груп зацікавлених користувачів щодо показників вартості корпорації.

Зазначені положення виступають базовими умовами функціонування корпорації, основною метою якої є зростання капіталу власників та гармонізація відносин між суб'єктами інвестування.

О.М. Брадул, д-р екон. наук, проф. (ДВНЗ «КНУ»)

О. В. Бученкова, асп. (ДВНЗ «КНУ»)

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ КОРПОРАЦІЙ

Основою обліково-аналітичного забезпечення є інформація, тобто сукупність відомостей про внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, яку використовують для оцінки й аналізу економічних явищ та процесів для розроблення і прийняття управлінських рішень. Слід зауважити, що управління економічною безпекою підприємства — це неперервний процес отримання інформації про рівень безпеки та ймовірність виникнення та розвитку викликів, загроз і ризиків з подальшим напрацюванням адекватних до ситуації управлінських рішень. Відповідно до цього, обліково-аналітична інформація має відповідати таким вимогам:

- чітко та достовірно відображати в зовнішній та внутрішній звітності всі господарські операції, що здійснюються на підприємстві;
- подавати суб'єктам безпеки інформацію про поточний рівень економічної безпеки шляхом розрахунку найважливіших якісних та кількісних показників;
- виявляти, ідентифікувати та відстежувати розвиток внутрішніх та зовнішніх викликів, ризиків та загроз;
- протидіяти промислому шпигунству та витоку конфіденційної інформації;

- формувати інформаційну базу для прийняття рішень у процесі управління економічною безпекою підприємства.

Обліково-аналітична інформація є результатом функціонування відповідної системи забезпечення. Для формування методичних засад обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства з'ясуємо суть поняття «обліково-аналітичне забезпечення», підходи до трактування якого в економічній літературі суттєво різняться. Так, Т. Безродна під цим терміном розуміє процес підготовки обліково-аналітичної інформації, забезпечення її кількості та якості. Термін «забезпечення», на думку автора, означає виконання, гарантування здійснення процесу постачання обліково-аналітичної інформації системі управління.

З погляду В. Вольської, обліково-аналітичне забезпечення являє собою сукупність процесу збору, підготовки, реєстрації та зведення облікової інформації підприємств залежно від законодавчо встановленої системи ведення обліку, і проведеного на основі цієї інформації глибокого аналізу із застосуванням певних методів і прийомів.

В авторефераті Р. Юзва міститься таке визначення обліково-аналітичного забезпечення: «сукупність облікових і аналітичних процесів, об'єднаних у обліково-аналітичну систему та спрямованих на задоволення інформаційних потреб користувачів шляхом перетворення первинної інформації в узагальнюючу згідно з визначеними цілями, а також нормативно-правовим, методичним, організаційним, програмним, математичним, технічним та ергономічним забезпеченнями».

Т. Камінська доводить потребу під досліджуваним поняттям розуміти систему збору, обробки, узагальнення, подання та аналізу фінансової інформації, забезпечення її кількості і якості для ведення господарської діяльності, зокрема, її управління.

Гірничо-металургійні корпорації є самостійними суб'єктами господарювання, це з одного боку, означає можливість визначати свою стратегію, а з іншого – відсутність зобов'язань у держави щодо надання підтримки у випадку надзвичайних подій та інших труднощів.

Самостійність означає і ризик припинення виробництва чи банкрутство. Діяльність корпорацій повинна базуватися на даних ризик-менеджменту.

Ризик-менеджмент являє собою оцінку ризику, управління ризиком і фінансовими відносинами, що виникають у процесі бізнесу.

На жаль, в Україні тільки почалася підготовка ризик-менеджерів, а приймати управлінські рішення у сфері розробки

стратегічних планів, беручи до уваги ризик і невизначеність, необхідно вже зараз.

Тому, на нашу думку, механізм обліково-аналітичного забезпечення має передбачати збирання інформації, способи її узагальнення та аналізу, а також технології надання безпосереднім користувачам для оцінки рівня та стану економічної безпеки власного підприємства чи його партнерів та/або конкурентів, діяльність яких може вплинути на стан безпеки підприємства.

С. В. Брік, канд. екон. наук, доц. (НТУ «ХПИ», Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПОЛІПШЕННЯ ТА РЕМОНТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, ЩО БУЛО ПЕРЕДАНО В ОРЕНДУ

Умови проведення ремонтів (поліпшень) орендованих ОЗ, а також розподіл обов'язків орендаря і орендодавця фіксуються у відповідному договорі оренди. Проводити капітальний ремонт за власні кошти повинен орендодавець, а проведення поточного ремонту – це обов'язок орендаря [1].

Облікова доля витрат багато в чому залежить від правильного розмежування ремонту та поліпшень: якщо роботи виконуються для підтримки об'єкта в робочому стані та одержання спочатку визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, то відповідні витрати включаються до витрат звітного періоду [2]; якщо ж від таких робіт очікується збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта, то понесені витрати збільшать первісну вартість об'єкта оренди [3].

Якщо це поточний ремонт, витрати будуть обліковуватися або в складі інших операційних витрат (в дебет субрахунку 949 "Інші витрати операційної діяльності"), якщо надання майна в оренду не є основним видом діяльності орендодавця; або в складі собівартості орендних послуг (дебет рахунку 23 "Виробництво"), якщо такі послуги - основний вид діяльності (те саме стосується і передачі в оренду інвестиційної нерухомості).

Якщо ж це ремонт, що спрямований на підвищення техніко-економічних можливостей ОЗ, тобто витрати збільшують первісну вартість предмета оренди, то вони капіталізуються в дебет відповідного субрахунку рахунку 15 "Капітальні інвестиції" з